

det lades frit for at kræve Arbejde af alle Landarbejdere og alle Arbejdere i Haandværket paa den samme Dag fra Morgen til den sene Aften? Nej, naar vi ville træffe Bestemmelser om Arbejdernes Frihed paa Balgdagen, maa Spørgsmaalet undergives en ganske anden og omfattende Overvejelse, end det kan faa ved denne Beslighed; det hører naturligt hjemme i en Lov, som angaar Balgrettens Udøvelse. — Jeg finder, at efter den grundige Behandling, som denne Sag har været Genstand for i de foregaaende Aar, er det ikke nødvendigt, at dette Ting undergiver det en tilsvarende Behandling i Aar. Sagen er saa vel overvejet, at det kan forsvares, om vi nu paa hurtigst mulig Maade fremme det foreliggende Forslag. Jeg skal herved tillade mig at anbefale Forslaget til Tingets Vedtagelse.

Nielsen-Grøn: Naar jeg tillader mig at tage Ordet i denne Sag, er det først for at fremsætte det Ønske, at denne Lov og da især dens § 1 maa komme ud, thi det er især den, der spiller en meget stor Rolle for Handelsstanden, og det er især Handelskommissionerne, der gaar ud over, naar man ikke har et almindeligt Forbud mod at handle efter Kl. 9. Det er en Rendsgerning, at der i alle Byer altid er nogle, som ere nogle Tvardrivere — om jeg saa maa sige — og der er mange smaa Købmænd, som blive ved at holde aabent fra Kl. 4 til Aften, og derved tvinge de altsaa mange Kommiser til Søndagsarbejde, og mange større Købmænd ere nødte til at gøre det samme, da der er noget, der hedder Konkurrence, og den tvinger haardt; saa naar dette Lovforslag blev ophævet til Lov, vilde det virkelig for en stor Klasse af Medborgere gøre sin store Nytte, og jeg haaber, at det høje Ting vil give sit gode Bidrag til, at § 1 bliver vedtaget. Jeg har ikke en Smule at sige til denne § 1. — Der er derimod lidt, som jeg ville tillade mig at sige til § 3, eller rettere, jeg vil tillade mig at stille en Forespørgsel til den højtærede Minister. Jeg er ikke rigtig klar over, hvad der forstås ved det, som her staar i § 3: „I Fabrikker eller paa saadanne Værksteder og Arbejdssteder, hvor Arbejdet udføres paa fabrikmæssig Maade (Lov Nr. 74 af 23de Maj 1873), skal alt Arbejde opføre paa Folketirkens Helligdage fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 12 Nat.“ Men fra denne Regel kan der jo afviges, naar man henvender sig til Indenrigsministeren. Der er en Virksomhed, som man ikke kendte til her i Landet, den Gang Loven af 23de Maj 1873 kom frem, det er Fælles- og Aldels-

mejerierne. Jeg vilde meget gerne have at vide af den højtærede Minister, om de skulle regnes med her ind under; thi de ere ikke alene i Virksomhed, men det er ogsaa en Rendsgerning, at de handle om Søndagen. Smaafolk komme og hente deres Mælk lige saa godt om Søndagen som de andre Dage, men om Sommeren er det ikke let at sige: I kunne jo hente om Tordagen; thi saa kan det hælde, at Mælken bliver sur, saa at de ikke kunne bruge den, naar de skulle have deres Grød. Der er en Klasse Medborgere, især her i Kjøbenhavn, men ogsaa andet Steds, som ere Mælkehandlere; jeg kan ikke tro, at det kan være Meningen, at de skulle ophøre med at handle Kl. 9 Formiddag, thi da er det først, de faa deres Mælk ind fra Landet, og først da kunne de sægle den; da kan man heller ikke sige, at de, der skulle bruge Mælken, kunne gaa hen at hente den om Aftenen, thi saa vil den være bestadiget inden Søndag; det samme gælder ogsaa om Fløden. Hvis jeg skulde have Ret i den Mening, at Mejerierne muligvis ville komme ind under denne Lov, haade Fælles- og Aldelsmejerier og de saakaldte Ismejerier her i Kjøbenhavn, dersom det kommer til at gælde for dem ogsaa, at de skulle lukke Kl. 9, vil jeg tillade mig til 2den Behandling at stille det Endringsforslag, at disse skulle have Lov at fortsætte deres Virksomhed til Kl. 12 Middag; fra den Tid kunne de godt holde op. Her nævnes i § 2, at det skal ikke være Konditorer forment at sælge Kager efter Kl. 9. Der mener jeg, kunde man godt sætte en bestemt Grænse, at de ikke skulle have Lov til det efter Kl. 12; det er en Rendsgerning, at der er mange af de Folk, som helst ville være fri, især de stakkes Folk — det er nærmest Butiksjomfruer — der ere tvungne til at staa i Konditorbutikkerne hele Dagen igennem. Der er virkelig ikke noget i Vejen for, at hvem der vil have Kager til deres Kaffe eller Chokolade, at de kunne afhente dem inden Kl. 12. Det staar for mig som den fornemste Opgave, at Arbejde ikke finder Sted om Søndagen, saa at Arbejderne ogsaa kunne faa Lov til at holde Hviledag. Til §§ 4 og 5 kan jeg ikke se, at der er noget at udsætte. Derimod forstaar jeg ikke, hvorfor man i det høje Lands-ting til Slutning i § 7 vil bestemme: „Denne Lov træder i Kraft 3 Maanedes efter dens Kundgørelse i Lovtidende“. Jeg forstaar ikke, hvorfor det absolut skal være 3 Maanedes. Jeg vilde gerne se — og jeg vil eventuelt stille Forslag derom til 2den Behandling — at man sætter 4 Uger i Stedet for 3 Maanedes. Lad os tænke os, hvorledes det vil stille sig, hvis Loven gaar